

Učenje, ki temelji na poizvedovanju in raziskovanju

- [Prijava](#) ali [Registracija](#) za objavo komentarjev

Vrsta metode

Metode poučevanja in učenja

Vrsta metod poučevanja in učenja

Osredotočena na študente

Kratek povzetek

Metoda učenja/poučevanja, ki temelji na dejavnosti učencev, poizvedovanju in raziskovanju.

Opis

Učenje, ki temelji na odkrivanju in raziskovanju, je na učenca osredotočen pristop k reševanju problemov iz resničnega življenja z aktivnim sodelovanjem učencev. Učenci ob pomoči učiteljev skupaj z vrstniki eksperimentirajo, raziskujejo, modelirajo procese ter dejavno in ustvarjalno obravnavajo vprašanja s tematskega področja.

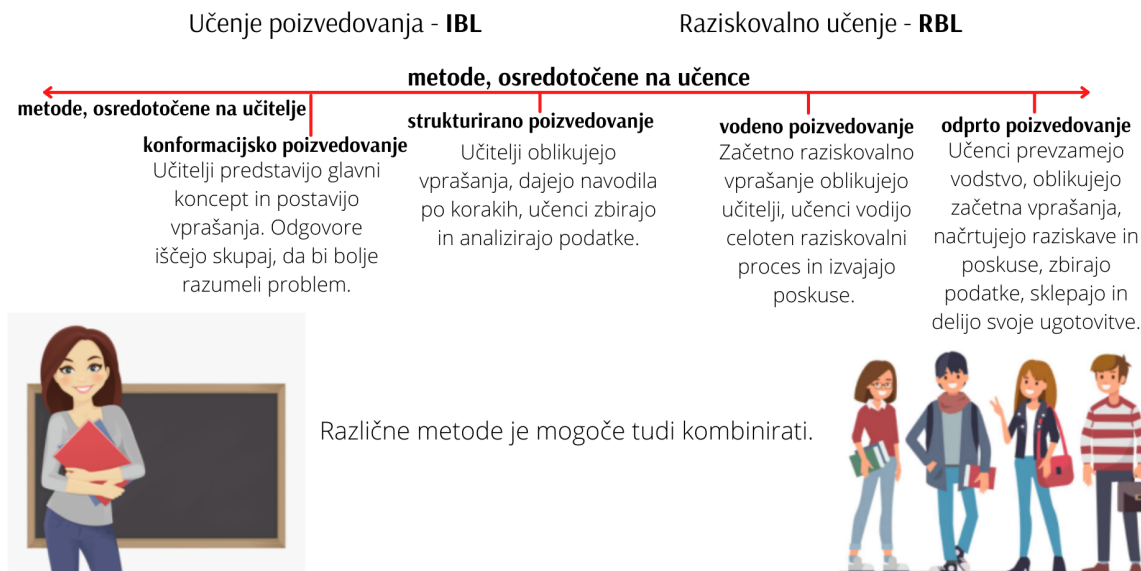
Vir: <https://www.tes.com/>

Metoda se v literaturi imenuje z dvema različnima imenoma, odvisno od tega, v kolikšni meri je učitelj vključen v pripravo in izvedbo raziskave ter v kolikšni meri so učenci pri delu samostojni:

Učenje poizvedovanja (IBL)

Raziskovalno učenje (RBL)

Oba pristopa sta osredotočena na učenca, pri čemer učenci aktivno sodelujejo, medtem ko pri poizvedovalnem učenju učitelj postavlja začetna vprašanja, vodi poskuse (odkrivanje) in oblikovanje zaključkov, je pri raziskovalnem učenju učencem dana večja samostojnost in neodvisnost, učni proces pa je bližje korakom znanstvenega raziskovanja (opredelitev problema, začetna vprašanja, oblikovanje hipotez, izvajanje poskusov, izvajanje preiskav, zbiranje in analiza podatkov, oblikovanje zaključkov).

Faze dela so v obeh rešitvah enake, razlika je v vlogi učiteljev in stopnji samostojnosti učencev.

1. Orientacija - izbira teme, razprava o problemu
2. Oblikovanje raziskovalnega koncepta - zbiranje informacij, začetna vprašanja, hipoteze, načrtovanje eksperimentov, raziskovalne metode
3. Izvajanje eksperimentov, študije - zbiranje podatkov, analiza podatkov
4. Zaključek - vrednotenje, oblikovanje rezultatov
5. Deljenje rezultatov - predstavitev rezultatov širši javnosti (vrstnikom, staršem, učiteljem)

Izzivi in pasti metode ter načini, kako se z njimi spopasti

Uporaba teh metod od učitelja vedno zahteva precejšnjo pripravo, ne glede na to, kateri del prejšnjega diagrama, preiskovalni ali kompleksni raziskovalni, je bližji.

Učitelj mora nalogo zelo natančno načrtovati in razviti natančna merila za ocenjevanje.

Drugo vprašanje in težava je vključevanje zamudnega raziskovanja v učni načrt. Bistvo raziskovalnih dejavnosti je prožnost in dinamičnost, kar je težko uskladiti s fiksnim učnim načrtom.

Eden od ključnih izzivov je, da poizvedovalno ali raziskovalno delo temelji na resničnem življenjskem problemu, ki učence navdušuje. Če je problem vnaprej rešen, brez izzivov in z učbeniki, se motivacija za poizvedovanje in raziskovanje močno zmanjša.

Nazadnje, večina raziskav zahteva interdisciplinarni pristop, kar pomeni, da so raziskovalne dejavnosti najučinkovitejše, če potekajo v sodelovanju z učitelji različnih predmetov, kar lahko povzroči tudi organizacijske težave.

Kljub temu, da sama metoda sega več tisoč let nazaj (saj je že Sokrat uporabljal vprašanja, da bi svojim učencem pomagal razumeti "predmet"), je njena uporaba še vedno novost v primerjavi s tradicionalnim poučevanjem, ki prenaša znanje. In kot vse inovacije ima tudi ta težave pri zupuščanju "utečenih poti", čeprav ponuja resnične pedagoške uspehe tako za učenca kot za učitelja.

Praktični nasveti za uporabo

Učenje z poizvedovanjem in raziskovanjem je širok pojem, ki zajema več učnih metod, za katere so značilni naslednji skupni elementi:

- raziskovanje resničnih vprašanj, problemov, skupaj z začetnimi, problemsko usmerjenimi vprašanji,
- razvijanje spretnosti mišljenja na višji ravni in metakognitivnih spretnosti,
- delo z vrstniki, samoorganiziranje, delitev vlog, skupinsko delo za iskanje rešitev zapletenih problemov.

IBL in RBL sta aktivni metodi učenja, katerih prvi korak je vzbuditi radovednost učencev. V ozadju je stara značilnost: učence vse zanima in vedno postavljajo vprašanja. Inovativni učitelj lahko to "željo po znanju" prebudi z metodo, ki temelji na raziskovanju.

V primeru raziskovanja, ki zahteva večjo samostojnost, bo eden največjih izzivov organizacija skupine, imenovanje vodij in skupinska dinamika. Nekateri učenci nimajo izkušenj s ciljno usmerjeno samoorganizacijo in demokratičnim skupinskim delom.

Povratne informacije s strani učiteljev in učencev

"Še en ključni element učenja, ki temelji na raziskovanju, je **spraševanje**. Pri jezikovnem pouku se lahko zgodi, da učitelj od učencev ne dobi pravega odgovora. Eden od možnih razlogov za to je, da vprašanja niso prilagojena jezikovni ravni učencev, na vprašanja ni mogoče odgovoriti na različne načine ali pa za učence niso zahtevna. Zato je pomembno, kakšna vprašanja postavljamo učencem in v kakšnem vrstnem redu, saj bo to močno vplivalo na uspešnost procesa odkrivanja." (učitelj angleščine)

"Zelo mi je bilo všeč, da smo lahko sami izbrali temo, s katero smo se ukvarjali. Tako smo lahko odkrivali nekaj, kar nas je zanimalo. Skozi metodo raziskovanja sem dosegel veliko več, kot sem pričakoval. Užival sem veliko bolj, kot sem si mislil prej." (Učenci)

Prednosti metode

Učenci spoznajo znanstveno-raziskovalne metode, prepoznajo in opišejo resnične probleme, se naučijo oblikovati hipoteze in vprašanja ter nato na ta vprašanja odgovoriti z uporabo raziskovalnih metod.

Dodatne prednosti:

- Raziskovanje je usmerjeno k preučevanju in reševanju resničnih problemov, kar učence navdihuje, povečuje motivacijo in odgovornost za učenje ter spodbuja razumevanje.
- Učenci so aktivni udeleženci in z eksperimentiranjem in raziskovanjem doživljajo občutek dosežka.
- Tema, ki jo učenci izberejo, temelji na njihovem predhodnem znanju.
- To spodbuja boljše razumevanje predmeta, kritično razmišljanje in daje učencem priložnost za samorefleksijo;
- sodelovanje izboljšuje njihove socialne in komunikacijske spretnosti.
- Učitelj lahko bolje oceni raven znanja in spretnosti učencev ter prepozna njihove pogoste napake.